فهرست مطالب

پیشگفتار

انفجار اطلاعات و ارتباطات و رشد روز افزون علوم در تمامی زمینه‌ها بخصوص در حوزه علوم اجتماعی در قرن حاضر، باعث شده تا کلیه موضوعات مطرح در این حوزه بصورت هدفمند و با روش‌های متعدد و رویکردهای نظری گوناگون پیشرفت و توسعه یافته و به انواع رشته‌های تخصصی زیر مجموعه تبدیل گردد. در این رابطه با پیدایش علوم سیاسی، اندیشمندان این حوزه به مطالعه اموری می‌پردازند که با ایجاد و انتقال قدرت در پروسه‌های تصمیم‌گیری، نقش نظام‌ها در حکومت‌داری شامل دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی، رفتار سیاسی و سیاست‌های عمومی سر و کار دارد، آن‌ها میزان موفقیت حکومت‌داری هر یک از دولت‌ها یا سیاست‌های مشخص را با سنجیدن بسیاری از شاخصه‌ها همچون ثبات، انصاف، رفاه و ثروت مادی، و آرامش و آسایش، اندازه می‌گیرند. در این میان بویژه مباحث مربوط به اطلاعات و امنیت و کارکردهای آن در ابعاد مختلف کشورداری اعم از سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی همواره یکی از دغدغه‌های مطرح ، نزد پژوهشگران و افکار عمومی می‌باشد. بی‌توجهی سازمان‌های اطلاعاتی و ناسازگاری اندیشه‌های حاکم بر این سازمان‌ها با بنیادهای عصر اطلاعات و جامعه جهانی، مساله نقض آزادی اطلاعاتی افراد توسط سازمان‌های اطلاعاتی و نقض حریم جامعه مدنی و نقض منافع ملی با سوگیری نهادهای اطلاعاتی که منجر به تحریف شناخت واقعی اطلاعات تولیدشده از واقعیت بیرونی می‌شود و خطر انحراف در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها در سطوح مختلف اعم از ملی و منطقه‌ای و محلی را به دنبال می‌آورد، برخی از مهمترین نقدهایی هستند که جوامع اطلاعاتی کشورها با آن دست به گریبانند. این مقوله در شکل تخصصی‌تر خود یعنی موضوعات مربوط به فعالیت‌های جاسوسی و ضدجاسوسی، مورد توجه و کنکاش عموم جامعه بوده از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردر است. نگرش انحصارطلبانه سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی به این موضوع و احصاء آن در زمره اسرار مگو باعث شده تا مجموعه مدون با ساختار علمی در این زمینه در دسترس عموم افراد جامعه نباشد. فعالیت‌های روزافزون جوامع اطلاعاتی و امنیتی در سطح جامعه، حس کنجکاوی افراد را نسبت به موضوعات فوق‌الذکر برانگیخته و قشر فرهیخته جامعه کنونی، بویژه دانشجویان رشته‌هایی مانند علوم سیاسی و اجتماعی و خبرنگاران و کنشگران سیاسی جامعه را با انبوهی از پرسش‌های بی پاسخ در خصوص معانی و مفاهیم و روش‌های موجود در این عرصه روبرو ساخته است، از این رو سعی و تلاش مؤلف بر آن بوده که با گردآوری این اطلاعات هر چند بصورت محدود و ابتدائی، اولین گام را در زمینه آگاهی بخشی و بسط و توسعه مباحث مربوط به جاسوسی و ضد جاسوسی، با رویکرد کاملاً علمی و عاری از هرگونه شائبه سوگیری، برداشته و اولین اثر موجود در این زمینه را در اختیار عموم جامعه قرار دهد. شاهد این مدعا اندکی جستجو در عرصه میدانی

کتب و مقالات موجود در بازار است که نشان می‌دهد اکثر قریب به اتفاق کتاب‌های در دسترس عموم، یا ترجمه صرف نظریات و آثار برخی اندیشمندان این حوزه بوده و یا به بیان موضوع از جنبه‌های داستانی و تاریخی و ایدئولوژیک پرداخته‌اند. نکته حائز اهمیت اینکه بسیاری از همین کتاب‌ها به طور کلی خارج از دسترس عموم است و در انحصار مراجع خاص می‌باشد. لذا با ضرس قاطع می‌توان گفت این اثر به عنوان اولین کتاب علمی و تئوریک در زمینه مباحث جاسوسی و ضدجاسوسی در کشور است که در اختیار عموم قرار می‌گیرد. شایان ذکر است مؤلف هیچگونه ادعایی در زمینه کامل و بی نقص بودن مطالب عنوان شده نداشته و با اشتیاق وافر پذیرای انتقادات و پیشنهادهای اندیشمندان و صاحب نظران این حوزه می‌باشد. امید است مطالب تدوین شده مورد استفاده بهینه کاربران و جستجوگران مطالب اطلاعاتی و امنیتی قرار گرفته و از بهره کافی و وافی آن برخوردار شوند.

مقدمه

اطلاعات و ضد اطلاعات

عنصری مهم در قدرت ملی و تصمیم‌گیری دربارهٔ امنیت، دفاع ملی و سیاست‌های خارجی یک کشور بشمار می‌رود. حاکمان و سردمداران یک حکومت اکثراً روز خود را با خواندن گزارش‌های اطلاعاتی آغاز کرده و به پایان می‌برند. اطلاعات دقیق، شرط لازم تصمیم‌گیری درست است و اطلاعات غیردقیق و نادرست می‌تواند فاجعه به بار آورد. اطلاعات از نظر دامنهٔ آن، معمولاً در ۳ دسته تقسیم بندی می‌شود:

۱. راهبُردی (استراتژیک، گاه به آن ملی هم می‌گویند)

۲. تاکتیکی (گاه به آن جنگی یا نظامی هم می‌گویند)

۳. ضد اطلاعات

از این میان، اطلاعات راهبردی دامنهٔ گسترده‌تری دارد و آنچه به توانایی‌ها و مقاصد کشورهای دیگر مربوط می‌شود، در این دسته قرار می‌گیرد. اطلاعات تاکتیکی به آن‌گونه از اطلاعات گفته می‌شود که فرماندهان نظامی در جبهه‌ها یا برای انواع عملیات و اقدامات نظامی، به آن‌ها نیازمندند. البته مرز میان این این دو به‌سبب تحولات سریع فناوری اطلاعات و ارتباطات در سال‌های اخیر، دستخوش نوسان‌های بسیار شده است. برای مثال، ممکن است فرمانده میدان جنگ برای تصمیم‌گیری دقیق و سریع به همان اطلاعاتی نیازمند باشد که رئیس‌جمهور یا شورای امنیت ملی به آن نیاز دارد.

بر خلاف باور عموم، عملیات اطلاعاتی ماجرایی پرحادثه و سراسر سرّی نیست و قسمت عمدهٔ کارهای اطلاعاتی معمولاً جست‌وجویی عاری از هرگونه هیجان در منابع عمومی خلاصه می‌شود، ازجمله بررسی برنامه‌های رادیوها و تلویزیون‌های خارجی، تجزیه و تحلیل مطالب نشریات، بررسی و ارزیابی گزارش‌های دیپلمات‌ها بویژه آن دسته از دیپلمات‌هایی که در خارج از کشور مستقر هستند و بازرگانان، وابسته‌های نظامی و سایر افراد مطلع و آگاه به مسائل روز، به‌ویژه کسانی که مشاهده، موقعیت یا نظر آن‌ها از اهمیت خاصی برخوردار است. اغلب کارهای اطلاعاتی توسط تحلیل‌گران آموزش دیده و در اتاق‌های آرام انجام می‌پذیرد. البته کار با منابع اطلاعاتیِ سرّی اصولاً با هیجان بیشتری همراه است و به ۳ دستهٔ عمده تقسیم می‌شود:

- شناسایی و جاسوسی هوایی و فضایی
- استراق سمع الکترونیکی

- کشف کدها و اطلاعات مأموران مخفی که به عملیات معمول جاسوسی مشغول‌اند.

نظام‌های اطلاعاتی در ۳ گروه عمده دسته‌بندی می‌شوند:

۱) سیستم ایالات متحدهٔ آمریکا، که در کشورهای آلمان، ژاپن و کرهٔ جنوبی، که به علت نفوذ آمریکا پس از جنگ جهانی دوم، از آن استفاده شده است.
۲) سامانهٔ اتحاد جماهیر شوروی (سابق)، که در کشورهای کمونیستی به‌طور گسترده‌ای تقلید می‌شد و پس از فروپاشی شوروی، بسیاری از کشورها، به‌ویژه در اروپای شرقی و آسیای میانه، از الگوی سامانه‌های اطلاعاتی روسیه پیروی می‌کنند.
۳) سامانهٔ انگلیسی، که سازمان‌های اطلاعاتی کشورهایی بر اساس آن بنا شده است که دارای نظام پارلمانی هستند.

تجزیه و تحلیل اطلاعات (Intelligence analysis) به فرایند پیش بینی اتفاقات و احتمالات رخدادهای آینده، بر پایه داده‌های کنونی گفته می‌شود.

اطلاعات جمع‌آوری شده توسط سازمان‌های اطلاعاتی آمیخته‌ای از اطلاعات گمراه کننده (false reality یا Deception) و اطلاعات درست است. این اطلاعات گمراه کننده ممکن است به صورت عمدی توسط دشمن برای فریبِ سرویس‌های اطلاعتی فراهم شده باشد. بنابراین اطلاعات جمع‌آوری شده باید تحلیل شوند و قسمت‌های گمراه کننده‌ی آن از بخش‌های صحیح تفکیک شده تا بتوان درک درستی نسبت به واقعیت به دست آید. وظیفه‌ی تحلیل‌گر، تشخیصِ اطلاعات گمراه کننده و مشخص کردنِ اطلاعات صحیح است.

در زمینه جمع‌آوری و رده‌بندی اطلاعات و داده‌ها، باید آن‌ها را ارزیابی و به شکل قابل استفاده درآورد و برای استفادهٔ آتی حفظ و نگهداری کرد. ارزیابی، امری حساس است، زیرا منابع متعددی برای اطلاعات وجود دارد که شمار زیادی از آن‌ها بی‌شک قابل اعتماد نیستند. بطور کلی پروسه جمع‌آوری داده‌ها شامل مراحل داده خام سپس خبر و در نهایت اطلاع می‌باشد.

ضداطلاعات به مجموعهٔ فعالیت‌های مربوط به حفظ و حراست اطلاعات، جلوگیری از به سرقت رفتن یا درزکردن آن‌ها و سرّی نگه‌داشتن عملیات اطلاعاتی گفته می‌شود. هدف دیگر ضداطلاعات، فعالیت ضدجاسوسی و جلوگیری از نفوذ جاسوسان و دیگر عوامل بیگانه به درون دولت، نیروهای مسلح یا سازمان‌های اطلاعاتی کشور خودی است. حراست از فناوری پیشرفته، جلوگیری از تروریسم و مبارزه با دادوستد بین‌المللی مواد مخدر از وظایف دیگر ضداطلاعات است. تلاش دشمن برای نفوذ در امنیت کشور ممکن است نشانه‌هایی از اطلاعات مدّ نظر دشمن و همچنین اطلاعات مربوط به تاکتیک‌ها، تجهیزات و روش‌های عملی او را به دست بدهد. گاه برای سازمان‌های ضداطلاعاتی امکاناتی به وجود می‌آید که

از طریق آن می‌توانند در دستگاه‌های اطلاعاتی دشمن رخنه کنند. عوامل نفوذی و جاسوسان دوجانبه از ارکان فعالیت‌های ضداطلاعات به شمار می‌آیند.

در جمهوری اسلامی ایران نهادهای اطلاعاتی سه نقش شناختی، نظارتی و اجرایی بر عهده دارند. نقش نظارتی، نظارت بر حسن اجرای امور توسط کارگزاران نظام سیاسی است و به‌طور مستقیم ناشی از کارکرد ضداطلاعات در سازمان‌های اطلاعاتی است. نهادهای اطلاعاتی در جمهوری اسلامی ایران دارای ۹ کارویژه و امنیت سیاسی دارای ۱۳ مؤلفه هستند که اهم موارد مذکورعبارتند از:

- کارویژه مقابله با نفوذ جریانات سیاسی
- کارویژه ضد براندازی و اغتشاش علیه امنیت
- کارویژه پیشگیری و مقابله با توطئه‌های دشمنان علیه انقلاب و نظام
- کارویژه مقابله با بحران
- کارویژه خرابکاری و اغتشاش علیه امنیت
- کار ویژه‌های آگاهی از وضعیت دشمنان داخلی و خارجی و حراست (حفاظت) اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک و تأسیسات
- کارویژه مقابله با موارد ایجاد نارضایتی

هدف از تشکیل وزارت اطلاعات در جمهوری اسلامی ، کسب و پرورش اطلاعات امنیتی و اطلاعات خارجی و حفاظت اطلاعات و ضدجاسوسی و به‌دست آوردن آگاهی‌های لازم از وضعیت دشمنان داخلی و خارجی جهت پیشگیری و مقابله با توطئه‌های آنان علیه انقلاب اسلامی، ایران و نظام جمهوری اسلامی ایران، ذکر شده است.

جاسوسی و ضدجاسوسی

جاسوسی به معنای تحقیق، تلاش برای آگاهی از رازها یا اطلاعات محرمانه دیگران با استفاده از روش‌های نظامی، پلیسی یا غیرنظامی است و معمولاً برای بدست آوردن اطلاعات در مورد دولت‌ها، سازمان‌های مخفی، شرکت‌های خصوصی یا حتی افراد عادی به کار می‌رود. جاسوسی اصولاً به منظور شناسایی دشمن انجام می‌شود و اخبار مربوط به دشمن که به وسیله جاسوسان حرفه‌ای جمع‌آوری می‌شود، به اطلاعات سرّی موسوم است. به بیان دیگر جمع‌آوری اطلاعات پنهانی با استفاده از ترفند و فریب را جاسوسی گویند. این روش قدیمی‌ترین شیوه جمع‌آوری اطلاعات سرّی است. در فعالیت جاسوسی دستیابی به اطلاعات محرمانه و آگاهی از رازها یا اطلاعات برای استفاده در مسائل کسب و کار، سیاسی یا نظامی، هدف اصلی است. معمولاً جاسوسی توسط نیروهای امنیتی و نظامی، سازمان‌های خصوصی، بخش‌های ثبت اطلاعات دولتی یا

حتی اشخاص خلافکار برای به دست آوردن اطلاعات استفاده می‌شود. روش‌های استفاده شده در جاسوسی شامل تجسس، گردآوری اطلاعات، کدگذاری، تحت نظارت قرار دادن فرد مورد نظر، نفوذ به شبکه‌های کامپیوتری و بسیاری دیگر هستند. بطور کلی جاسوسی، کسب اطلاعات محرمانه در جهت محافظت از منافع نظامی، سیاسی، اقتصادی یا مطالعاتی است.

از سوی دیگر، ضد جاسوسی شامل مجموعه‌ای از اقدامات، تکنیک‌ها و فنونی است که برای حفاظت از امنیت و حریم شخصی در برابر جاسوسی به کار می‌رود. این اقدامات ممکن است در سطح فردی، سازمانی یا در سطح کلان اجرا شوند و شامل استفاده از ابزارهای امنیتی، آموزش اصول امنیتی و محافظت از اطلاعات محرمانه است.

روش‌های ضدجاسوسی شامل تجسس، جمع‌آوری اطلاعات، کدگذاری، تحت نظارت قرار دادن فرد مورد نظر، نفوذ به شبکه‌های کامپیوتری و بسیاری دیگر هستند. از دیگر روش‌های ضدجاسوسی می‌توان به مستقیم‌سازی، رمزگذاری، تشخیص عامل جاسوسی، بررسی بازدارنده‌ها و محافظت از اطلاعات شخصی اشاره کرد.

ابزارهای ضد جاسوسی شامل نرم‌افزارهای ضد ویروس، فایروال‌ها، VPN، تونلینگ، رمزنگاری و محافظت از شبکه‌های کامپیوتری و سرورها هستند. همچنین، در زمینه غیرتکنولوژیکی می‌توان از ابزارهایی مانند نظارت بر دفاتر و تحریم ارتباطات با مقامات و افراد، استفاده کرد. ضدجاسوسی اگرچه ساده‌تر به نظر می‌آید، اما بسیار مهّم است. در سطح فردی، ضدجاسوسی شامل استفاده از رمزگذاری فایل‌ها، استفاده از مرورگرهای امنیتی، استفاده از نرم‌افزارهای پاک‌سازی و مانیتورینگ کاربری، استفاده از نرم‌افزارهای ویژه برای حفاظت از شبکه‌های بی‌سیم و دستگاه‌های هوشمند و حفاظت از اطلاعات شخصی و در سطح سازمانی شامل آموزش کارکنان در مورد اصول امنیتی، استفاده از سیستم‌های محافظتی، توسعه سیستم‌های امنیتی جدید و اجرای برنامه‌های پیشگیرانه برای بررسی عاملیت‌های احتمالی جاسوسی است.

جاسوسی به معنای جمع‌آوری اطلاعات از منابع مختلف، شامل اطلاعات سیاسی، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و هر نوع اطلاعات دیگری است که برای یک سازمان، دولت یا فرد بسیار حائز اهمیت است. جاسوسی به دلیل حفظ امنیت ملی، خیلی مهّم بوده و برای دولت‌ها امری اجتناب‌ناپذیر و حتی ضروری و لازم‌الاجرا می‌باشد. اما ضدجاسوسی فعالیت‌هایی است که با هدف محافظت از سازمان‌ها، دولت‌ها و افراد علیه جاسوسی صورت می‌گیرد. این فعالیت‌ها شامل شناسایی و نابودی شبکه‌های جاسوسی، محافظت از اطلاعات حساس و تشخیص و کشف جاسوسان و آنالیز رفتار شناسایی‌نشده‌ای است که می‌تواند به جاسوسی منجر شود.

با این‌که فعالیت جاسوسی و ضدجاسوسی مشترکاً در حوزه امنیت و اطلاعاتی صورت می‌پذیرد، اما هدف آن‌ها کاملاً مختلف است. جاسوسی به دنبال جمع‌آوری اطلاعات است، در حالی که ضدجاسوسی سعی در حفظ اطلاعات و جلوگیری از دسترسی به آن دارد. این عمل در دسیپلین‌هایی مانند اطلاعات دولتی و پروژه‌های دفاعی بسیار شایع است. به عنوان مثال

فرض کنید، شخصی به شرکتی دسترسی دارد که در پروژه ای بسیار حساس مشغول است، ممکن است به دلیل ترغیب یا پول و یا حتی تهدید تصمیم به جمع آوری اطلاعات محرمانه و ارائه آن به دیگران گیرد.

ضدجاسوسی، تلاش برای آموزش مدیران، کارکنان و نیروهای امنیتی برای شناسایی هر گونه هشدار، کنترل دسترسی به اطلاعات محرمانه، تشخیص و شناسایی هرگونه نیروی شبه جاسوسی و یا فردی که به اطلاعات حساس دسترسی دارد و همچنین تحقیق و کشف هر گونه فعالیت جاسوسی در سطح داخلی سازمان، می‌باشد. اما همان‌گونه که ذکر شد فعالیت جاسوسی به معنی انجام کارهایی است که در حین جاسوسی، برای جمع‌آوری و انتقال اطلاعات محرمانه به دیگران، توسط فرد جاسوس انجام می‌شود و این فعالیت‌ها علاوه بر دسترسی به اطلاعات محرمانه و جمع‌آوری و ارسال اطلاعات به دیگران، شامل بازدید از محل کار و تهیه نسخه‌های کاغذی اطلاعات محرمانه، سرقت کردن یا نقل مکان فایل‌های محرمانه و غیره هستند. به طور کلی، جاسوسی به صورت هرگونه فعالیتی که برای جمع‌آوری اطلاعات محرمانه و انتقال آن به دیگران انجام می‌شود، می‌پردازد.

جاسوسی و ضدجاسوسی دو مفهومی هستند که در حوزه امنیت و اطلاعات مورد توجه زیادی قرار گرفته‌اند. جاسوسی عمدتاً فعالیتی است که یک فرد یا سازمان به نفع خود و به ضرر دیگران انجام می‌دهد و دارای ابزار و روش‌های متنوعی است که که ذکر شد و ضدجاسوسی فعالیت‌هایی است که با هدف پیشگیری از جاسوسی، شناسایی جاسوسان با استفاده از ابزار و روش‌های مناسب برای مقابله با آن انجام می‌شود. به صورت کلی، جاسوسی نافرجام بودن و نامطلوب بودن را به همراه دارد و در بسیاری از کشورها غیرقانونی است. نکته مهّم این است که جاسوسی یک فعالیت غیرقانونی است که با تجربه‌های بسیاری از سوی نیروهای امنیتی، سیاسی و نظامی مقابله می‌شود و بسیاری از کشورها قانون‌هایی دارند که جاسوسی را غیرقابل قبول می‌دانند و مجازات‌هایی برای جاسوسان تعریف کرده‌اند.

جاسوسی از همان ابتدای تاریخ ثبت شده بشر، بخشی از امور سیاسی و نظامی بوده و تاریخ جاسوسی و ضدجاسوسی به دوران باستان باز می‌گردد، اما بسیاری از فعالیت‌های جاسوسی وضدجاسوسی در طول قرن ۲۰ میلادی رونق گرفته است. جاسوسی و ضدجاسوسی از دوران باستان تا به امروز، در سطح دولت‌ها، سازمان‌های اطلاعاتی و نظامی، شرکت‌های خصوصی و حتی افراد عادی مورد استفاده قرار می‌گیرند لذا تاریخچه جاسوسی به دوران اوّلیه بشریت، هنگامی که عده‌ای در جستجوی اطلاعات در مورد دشمنان خود بودند، باز می‌گردد.

به طور مثال در دوران باستان، نیروهای کورش، فرمانروای هخامنشی، برای تصاحب بابل، کاروان‌های مختلفی را به حرکت در آورد و بخش عظیمی از عملیات جاسوسی و جمع‌آوری اطلاعات در تظاهر به خرید و فروش، برخورداری از خدمات و محصولات انجام گرفت.

در قرون وسطی، امپراطوری روم از جاسوسی برای مقابله در برابر قوم‌های مختلف استفاده می‌کرد. در دوران نوین تاریخ، امپراطوری‌های اروپایی و آسیایی به وسیله جاسوسی به دنبال کسب اطلاعات به نفع خود بودند و در این کار به سرویس‌های اطلاعاتی و نیروهای ضدجاسوسی اعتماد می‌کردند.

همچنین، این یک اصل اساسی است که بیشتر کشورهایی که نظام دیکتاتوری دارند، به منظور نگه داشتن قدرت، به جاسوسی از ملت‌های خود مبادرت می‌کنند.

در جنگ جهانی اول و دوم، امپراتوری‌های بزرگ از جمله آلمان، روسیه، انگلیس و آمریکا از نیروهای جاسوسی خود در جنگ استفاده کردند. اما سیستم مدرن جاسوسی در جریان جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵-۱۹۳۹) و دوره پس از آن معروف به جنگ سرد (۱۹۹۱-۱۹۴۵) شکل گرفت. در دوران دو جنگ جهانی، نیروهای جاسوسی هر دو طرف ثابت کردند که عوامل جاسوسی، مهّم‌ترین نیروها در جنگ بوده و حتی ارزش بیشتری نسبت به نیروهای مسلح دارند.

در جریان جنگ جهانی دوم، جاسوسی توسط کشورهایی که مستقیما با یکدیگر در حال نبرد بودند یعنی بریتانیا، فرانسه، روسیه و ایالات متحده آمریکا از یک سو و آلمان ژاپن و ایتالیا از سوی دیگر رسماً به کار گرفته می‌شد. در دوره جنگ سرد، جاسوسی توسط دو ابر قدرت یعنی ایالات متحده امریکا و اتحاد شوروی استفاده گسترده‌ای داشت. این دو ابر قدرت هرگز وارد جنگ فیزیکی و عینی یا همان جنگ گرم با یکدیگر نشدند، بلکه قریب به نیم قرن، به جنگ روانی با یکدیگر ادامه دادند و در این میان جاسوسان هر دو طرف مشغول فعالیت بوده و این دو ابر قدرت پیوسته یکدیگر را به جاسوسی مدرن برای دست اندازی بر جهان متهم می‌کردند. یکی از نتایج این جنگ سرد که بیش از شصت سال به طول انجامید، پیدایش یک سیستم مدرن و کاملا پیشرفته جاسوسی، شامل سازمان‌های سرّی در سراسر جهان است. در دهه‌های پس از جنگ جهانی دوم، بیشتر کشورهایی که به دنبال تشکیل یک دولت نظامی بودند، نیروهایی را برای جاسوسی و ضدجاسوسی استخدام کردند. ابزارها و تکنولوژی‌های جاسوسی در تحریم جهانی و جنگ سرد بین غرب و شرق، توسط بسیاری از کشورها برای کاهش خسارت و دریافت اطلاعات از هم مخفی شده بود.

با ظهور اینترنت، تکنولوژی‌های نوین از جمله کامپیوترها، تلفن‌های هوشمند، دوربین‌های پیشرفته و شبکه‌های اجتماعی، فعالیت‌های جاسوسی بیشتری صورت گرفته است. سازمان‌های مختلف از جمله CIA، MI6 و Mossad از فعالیت‌های جاسوسی خود برای جلوگیری از تهدیدات امنیتی و تحقیق در مورد دشمنان خود استفاده می‌کنند. با وجود تکنولوژی پیشرفته، فعالیت‌های جاسوسی و ضدجاسوسی انسانی همچنان از اهمیت بالایی برخوردارند.

بریتانیا، فرانسه، رژیم صهیونیستی و روسیه از جمله کشورهایی هستند که دارای گسترده‌ترین جامعه‌ها و تشکیلات اطلاعاتی می‌باشند، اما ایالات متحده آمریکا فعلا دارای بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین سازمان و تشکیلات اطلاعاتی و جاسوسی جهان است.